
IZABRANI DUBLOVI

Filmski montažeri
o filmskoj montaži

VINCENT LoBRUTTO

Izdavač:

Fakultet dramskih umetnosti, Beograd
Institut za pozorište, film, radio i televiziju

Za izdavača:

Prof. mr Zoran Popović, dekan FDU

Edicija:

Posebna izdanja

Urednik edicije:

Dr Nevena Daković, red. prof. FDU

Urednik izdanja:

Mr Miodrag Medigović, red. prof. FDU

Recenzenti:

Goran Terzić, red. prof. FDU

Jelica Đokić, red. prof. FDU

Dr Hrvoje Turković, red. prof. ADU, Zagreb

Prevodioci sa engleskog:

Mr Dragan Dimčić, doc. FDU

Mr Miodrag Medigović, red. prof. FDU

Lektor:

Mr Nina Savčić

Grafička priprema:

Ivan Iliev

Štampa:

Finegraf, Beograd

Tiraž:

500 primeraka

Beograd, 2014.

IZABRANI DUBLOVI

Filmski montažeri
o filmskoj montaži

VINCENT LoBRUTTO

Predgovor: Robert Wise

Knjigu priredio: Miodrag Medigović

Translated from the English Language edition of ***Selected Takes / Film Editors on Editing***, by Vincent LoBrutto, originally published by Praeger an imprint of ABC-CLIO, LLC., Santa Barbara, CA, USA. Copyright © 1991 by the author(s). Translated into and published in the Serbian language by arrangement with ABC-CLIO, LLC. All rights reserved.

No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means electronic or mechanical including photocopying, reprinting, or on any information storage or retrieval system, without permission in writing from ABC-CLIO, LLC.

Prevedeno sa izdanja na engleskom jeziku knjige ***Selected Takes / Film Editors on Editing***, autora Vincent LoBrutto, prvobitno objavljeno od strane Praeger, koji je deo ABC-CLIO, LLC., Santa Barbara, CA, USA. Copyright © 1991 zadržava autor(i). Prevedeno i objavljeno na srpski jezik prema ugovoru sa ABC-CLIO, LLC. Sva prava zadržana.

Nijedan deo ove knjige se ne sme reprodukovati ili prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući fotokopiranje, ponovno štampanje ili na bilo kakvom informacionom sistemu za skladištenje ili preuzimanje podataka, bez pisane dozvole ABC-CLIO, LLC.

Izdavač ni vlasnik dela neće odgovarati u slučaju povrede i/ili nanete štete licima i imovini kao posledice stvarnih ili navodnih klevetničkih izjava, povrede intelektualne svojine i prava privatnosti, kao ni zbog odgovornosti za kvalitet proizvoda, bilo da su one posledica nemara ili da su nastale na drugi način, kao ni zbog korišćenja i upotrebe bilo kojih ideja, uputstava, procedura, proizvoda i metoda sadržanih u ovoj knjizi.

Za
Arthura Ginsberga,
koji me je naučio pravom smislu sinhronizacije

Sadržaj

<i>Predgovor srpskom izdanju</i>	ix
<i>Predgovor Roberta Wisea</i>	xi
<i>Zahvalnice</i>	xiii
<i>Uvod</i>	xv
1. Harold Kress.....	1
2. William Reynolds.....	13
3. Rudi Fehr.....	27
4. Ralph Winters	39
5. David Bretherton.....	51
6. Anne V. Coates	61
7. Dede Allen.....	73
8. Tom Rolf.....	89
9. Maury Winetrobe.....	101
10. Jerry Greenberg	111
11. Lou Lombardo	125
12. Evan Lottman.....	137
13. Alan Heim	147

14. Richard Halsey.....	163
15. Michael Kahn.....	175
16. Richard Marks.....	185
17. Tina Hirsch.....	195
18. Craig McKay.....	203
19. Susan E. Morse.....	213
20. Arthur Schmidt	221
21. Carol Littleton.....	229
<i>O autoru</i>	241

Predgovor srpskom izdanju

Filmska umetnost je neopisivi doživljaj dramskog stvaralaštva putem pokretnih slika. Filmsko stvaralaštvo je duboko promišljeno a istovremeno slobodno i nedokučivo istraživanje. Ono (filmsko delo - filmska umetnost), nema konačno rešenje, neprestano pokušava da otkrije najbolju formu da iskaže dramski sadržaj sličan realnosti. Filmsko delo izaziva iskrene emocije i poigrava se njima, provocirajući tugu ili zadovoljstvo, prenoseći poruku ili stav autora o svetu i događajima koji ga okružuju. Upravo ta stvaralačka „igra“ istraživanja je profesija filmske montaže! Montažna soba je mesto gde filmski reditelj i montažer stvaraju, greše, svađaju se, smeju, uživaju ili pate, istražuju... do konačnog filma!

Mora se priznati da je ovakav zadatak stvaranja filmskog dela, koji se nameće pred svakog filmskog autora, izuzetno težak i neizvestan proces. On je skopčan s mnogim preduslovima i elementima, od kojih je možda najvažniji saznajni proces, to jest, proces učenja! Tehničko-tehnološki postupak stvaranja filmskog dela je egzaktan i jasan a samim tim i lako usvojiv. Međutim, *estetsko-stvaralački aspekt, suštinski važan, čak krucijalan element u stvaranju umetničkog filmskog dela, proces je koji se godinama uči i istražuje.*

Zahvaljujući knjizi „Izabrani dublovi, filmski montažeri o filmskoj montaži“ autora Vinsenta Lobruta (*Selected Takes, Film editors on Film Editing, Vincent LoBrutto*), otkrivamo upravo taj najvažniji aspekt umetničkog stvaralaštva na filmu. Otkrivamo kako su u montaži nastajala neka od antologijskih ostvarenja holivudskog filma.

U formi razgovora sa najznačajnijim holivudskim filmskim umetnicima montaže, među kojima su *Richard Marks, Tina Hirsch, Anne Coates, Dede Allen, Michael Kahn, Jerry Greenberg...* saznajemo o njihovim profesionalnim i ličnim iskustvima, kao i razmišljanjima o montaži, problemima u poslu, saradnji sa rediteljima i producentima. Otkrivamo kako su o montaži razmišljali značajni reditelji, otkrivamo njihove kreativne nedoumice i dileme, čak i ljudske karakteristike. Ovo je knjiga prepuna pravog filmskog kreativnog iskustva, iz prve ruke. Iskustva onih koji su filmsku umetnost stvarali!

Saznanje koje stičemo je nemerljivo! Ono je suštinsko, jer nas, prevashodno iz prizme filmskih montažera, ali ne samo njih, uči kreativnom postupku, suštini filmskog stvaralaštva!

Knjiga je pisana jednostavnim jezikom, jasnim, bez komplikovanih konstrukcija. Razumljiva je i dopadljiva. Istovremeno je veoma edukativna, kako u profesionalnom, tako i u životnom smislu.

Namenjena je svima koji se interesuju za filmsku umetnost, a naročito studentima filmskih škola, jer će u ovoj knjizi naći odgovore na mnoge svoje kreativne nedoumice. Ona je svojevrsno uputstvo o kreativnom razmišljanju u stvaranju filmske umetnosti.

Mr Miodrag Medigović, red.prof.
Fakultet Dramskih Umetnosti, Beograd,
Katedra montaže

IZABRANI DUBLOVI

Filmski montažeri o filmskoj montaži

“Potpuno fascinantno. Ovi ‘živi’ razgovori otkrivaju kao najvažniju stvar komplikovanost filmske profesije, o kojoj se inače razmišlja na kraju. Vrlo dobrodošla knjiga!”

Stanley Kauffmann

Filmski kritičar magazina *The New Republic*

“Bogata riznica informacija o misterioznom kreativnom procesu filmske montaže. Retka prilika za filmske stvaraoce početnike ili veterane da uporede metode vodećih filmskih montažera i reditelja sa onima sa kojima sada saraduju. Vredan dodatak sve bogatijoj biblioteci knjiga o filmu.”

George Stevens Jr.

Filmski stvaralac i osnivač *Američkog filmskog instituta*

Razgovori sa dvadesetjednim istaknutim filmskim montažerom igranih filmova otkrivaju ovaj dugo očekivani ‘pogled’ na ulogu filmskih montažera, značaj njihovog rada i prirodu njihovog zanata. Osmišljena tako da prikaže kako istorijski kontinuitet tako i kontinuitet u saradnji, knjiga *Izabrani dublovi* predstavlja montažere čiji radovi uključuju filmove kao što su: *Ben-Hur*, *The French Connection*, *The Godfather* i *E.T.* Svako poglavlje daje kratko predstavljanje umetnika, osnovne informacije, filmografiju, lične utiske o određenim filmovima, producentima, rediteljima, instrukcije i komentare o montažnim tehnikama.

